

نگاه نظام‌ساز و تمدنی به دین، ویژگی مهم رهبر شهید انقلاب اسلامی بود

مدرس دانشگاه گفت: یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های رهبر شهید انقلاب اسلامی، نگاه راهبردی و تمدنی به دین و انقلاب اسلامی است؛ نگاهی که دین را صرفاً مجموعه‌ای از باورهای فردی نمی‌داند.

مدرس دانشگاه گفت: یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های رهبر شهید انقلاب اسلامی، نگاه راهبردی و تمدنی به دین و انقلاب اسلامی است؛ نگاهی که دین را صرفاً مجموعه‌ای از باورهای فردی نمی‌داند. به گزارش خبرنگار مهر، بررسی تاریخ تحولات معاصر ایران و منطقه، بدون تحلیل دقیق منظومه فکری و سیره عملی شهید آیت الله خامنه‌ای امری ناممکن است. ایشان در قامت یک نظریه پرداز سیاسی و رهبری که طولانی‌ترین دوران مدیریت کلان نظام را بر عهده داشت، واجد ویژگی‌های منحصر به فردی در حوزه‌های فقه حکومتی، استراتژی نظامی و دیپلماسی مقاومت بود. درصدیم در مجموعه گفتگویی به خوانشی تحلیلی از دهه‌ها کنشگری ایشان در سپهر عمومی بپردازیم. شخصیت ایشان، به عنوان پیونددهنده سنت فقه‌ای با مقتضیات دنیای مدرن، چالش‌ها و فرصت‌های نوینی را پیش روی حکمرانی اسلامی قرار داد. از تدوین سیاست‌های کلان در دوران گذار پس از جنگ، تا ایستادگی بر اصول استقلال طلبی در برابر فشارهای بین‌المللی، همگی بخشی از کارنامه‌ای است که نیازمند واکاوی است. در این گفتگوها تلاش شده است تا فراتر از نگاه‌های کلیشه‌ای، به ابعاد کمتر شناخته شده‌ی اندیشه ایشان در باب «تمدن نوین اسلامی» و «نظم نوین جهانی» پرداخته شود. اکنون که دوران حیات سیاسی ایشان به تاریخ پیوسته و به مقام شهادت نائل گشته‌اند، بازخوانی میراث‌شان نه تنها یک ضرورت تاریخی برای درک ریشه‌های ثبات ایران، بلکه نقشه راهی برای فهم آینده‌ی جبهه مقاومت در منطقه به شمار می‌رود. به همین منظور با مهران کریمی مدرس دانشگاه و پژوهشگر معارف انقلاب اسلامی به گفتگو نشستیم که در ادامه حاصل آن را می‌خوانید:

مهران کریمی مدرس دانشگاه و پژوهشگر معارف انقلاب اسلامی، در گفتگو با خبرنگار مهر در خصوص یکی از ابعاد شخصیتی و مدیریتی رهبر شهید انقلاب اسلامی گفت: شخصیتی در این تراز، ویژگی‌ها و نقاط تمایز فراوانی دارد و در این مجال کوتاه نمی‌توان به همه آن‌ها پرداخت. اما اگر بخواهیم به یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های ایشان اشاره کنیم، به نظر بنده «نگاه نظام‌ساز و تمدن‌ساز به دین» از ویژگی‌های برجسته و متمایز رهبر شهید انقلاب اسلامی است. وی افزود: در طول تاریخ، فرائد و تفسیرهای مختلفی از دین ارائه شده است، اما آنچه جریان انقلاب اسلامی و مشخصاً حضرت امام خمینی (ره) و رهبر شهید و معظم انقلاب اسلامی را متمایز می‌کند، نگاه به دین به عنوان منبعی برای «نظام

سازی، جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی» است. مدرس دانشگاه با بیان اینکه این نگاه رهبر شهید انقلاب صرفاً در سطح نظری باقی نمانده است. عنوان کرد: رهبر شهید انقلاب علاوه بر تبیین نظری این دیدگاه، رویکردی عملی و طراحی محور نیز داشته‌اند؛ به این معنا که تلاش کرده‌اند اسلام نظام‌ساز را در عرصه عمل پیاده‌سازی کنند و حرکت جامعه را در مسیر شکل‌گیری نظام اسلامی، جامعه اسلامی و در نهایت تمدن نوین اسلامی هدایت کنند. کریمی در ادامه با بیان اینکه اگر به مبانی فکری ایشان حتی پیش از پیروزی انقلاب اسلامی مراجعه کنیم، این رویکرد کاملاً قابل مشاهده است. ابراز کرد: به عنوان مثال در کتاب «طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن» که در واقع بخشی از زیربنای فکری و معرفتی ایشان را نشان می‌دهد، اسلام به عنوان یک مکتب سیاسی و اجتماعی و برنامه‌ای جامع برای زندگی معرفی می‌شود.

وی تصریح کرد: در این چارچوب، مفاهیمی مانند توحید، ایمان و نبوت صرفاً مفاهیمی اعتقادی و ذهنی نیستند، بلکه دارای ابعاد اجتماعی و تمدنی هستند و باید در عرصه عمل و در ساختارهای اجتماعی و سیاسی تحقق پیدا کنند. به همین دلیل، رهبر انقلاب از این مفاهیم تفسیری پویا، اجتماعی و نظام‌ساز ارائه می‌دهند. مدرس دانشگاه افزود: بر اساس همین نگاه، انقلاب اسلامی نیز از دیدگاه ایشان یک فرآیند مستمر و رو به جلو است. ایشان تصریح می‌کنند که «۲۲ بهمن ۱۳۵۷ آغاز انقلاب است»، نه پایان آن. به بیان دیگر، انقلاب اسلامی مرحله‌ای دارد که باید به تدریج طی شود.

کریمی ادامه داد: در این چارچوب، چند مرحله برای تحقق کامل اهداف انقلاب مطرح می‌شود. مرحله نخست «انقلاب اسلامی» است؛ یعنی براندازی نظام طاغوت و از میان برداشتن ساختاری که مانع شکل‌گیری جامعه اسلامی بوده است. مرحله دوم «نظام اسلامی» است؛ در این مرحله ساختارهای اصلی نظام شکل می‌گیرد، قانون اساسی تدوین می‌شود، نهادها تأسیس می‌شوند و چارچوب‌های حکمرانی جدید شکل می‌گیرد.

وی بیان کرد: مرحله سوم «دولت اسلامی» است که رهبر شهید انقلاب اسلامی تأکید دارند اکنون در این مرحله قرار داریم. در این مرحله باید سازوکارهای اداره جامعه، سیاست‌گذاری‌ها، قوانین و شیوه‌های حکمرانی به طور کامل با مبانی اسلامی و هویت انقلابی-اسلامی-ایرانی هماهنگ شود. مرحله بعد «جامعه اسلامی» است؛ یعنی جامعه‌ای که در آن فرهنگ عمومی،

سبک زندگی و روابط اجتماعی نیز در چارچوب ارزش‌های اسلامی شکل گرفته باشد. مدرس دانشگاه خاطرنشان کرد: و در نهایت مرحله پنجم «تمدن نوین اسلامی» است؛ مرحله‌ای که در آن الگوی شکل گرفته در جمهوری اسلامی می‌تواند در سطح جهان الهام‌بخش باشد و زمینه‌ساز شکل‌گیری یک فضای تمدنی مبتنی بر ارزش‌های اسلامی شود. در مجموع می‌توان گفت یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های رهبر انقلاب، نگاه راهبردی و تمدنی به دین و انقلاب اسلامی است؛ نگاهی که دین را صرفاً مجموعه‌ای از باورهای فردی نمی‌داند، بلکه آن را مبنایی برای ساختن نظام اجتماعی،

